

Eurasian Centre for Accreditation and Quality Assurance in Higher Education and Health Care

**МЕДИЦИНАЛЫҚ БІЛІМ БЕРУДІ
АККРЕДИТТЕУ ПРОЦЕСІНЕ СТУДЕНТТЕРДІ
ТАРТУ БОЙЫНША ҰСЫНЫМДАР**

Алматы, 2017 ж.

**Білім беруді, денсаулық сақтауды сапамен қамсыздандыру және
аккредиттеудің Еуразиялық орталығы**

**Медициналық білім беруді аккредиттеу процесіне студенттерді
тарту бойынша
ҰСЫНЫМДАР**

Алматы, 2017 ж.

1. «Білім беруді, денсаулық сақтауды сапамен қамсыздандыру және аккредиттеудің Еуразиялық орталығы» Коммерциялық емес мекемесімен ӨҢДЕЛГЕН

2. «Білім беруді, денсаулық сақтауды сапамен қамсыздандыру және аккредиттеудің Еуразиялық орталығы» КЕМ Бас директорының «13.02. 2017 ж.» № 4 бұйрығымен БЕКІТІЛГЕН

Мазмұны

КІРІСПЕ	4
1. ТЕРМИНДЕР ЖӘНЕ АНЫҚТАУЛАР	4
2. АККРЕДИТТЕУ ҮДЕРІСІ	6
2.1 Аккредиттеу кезеңдеріне қысқаша шолу	6
2.2 Медициналық білім беру ұйымын өзін-өзі бағалау	6
2.3 Тәуелсіз студенттік талдау	7
2.4 Медициналық білім беру ұйымына сыртқы сарапшылық комиссияның сапары	10
2.5 Сыртқы сарапшылық комиссия есебін даярлау және шолу	11
2.6 Аккредиттеу кеңесінің шешім қабылдауы	11
2.7 Аккредиттеуден кейінгі бақылау	11
3. АККРЕДИТТЕУ ҮДЕРІСІНЕ СТУДЕНТТЕРДІҢ ҚАТЫСУЫ	11
3.1 Аккредиттеу үдерісі туралы студенттерді хабардар ету	11
3.2 Өзін-өзі бағалау бойынша комиссияға студенттерді тарту (институционалдық немесе мамандандырылған)	12
3.3 Басқа медициналық білім беру ұйымдарының студенттерімен байланысты ұйымдастыру	12
3.4 Сыртқы сарапшылық комиссияның сапарына студенттердің қатысуы	12
3.5 Шағымдар және наразылық	13
4. АККРЕДИТТЕУ ҮДЕРІСІНЕ СТУДЕНТТЕРДІ ТАРТУ ҮШІН БАСҚА ДА МҮМКІНДІКТЕР	13
4.1 Студенттер – Сарапшылық кеңесінің мүшелері	13
4.2 Студенттер – Аккредиттеу кеңесінің мүшелері	14
4.3 Аккредиттеу стандарттарына студенттердің кері байланысы	14
Қосымша 1	15
Қосымша 2	16
Қосымша 3	20
Библиография	21

КІРІСПЕ

Білім беру ұйымын аккредиттеу – бұл аккредиттеудің берілген стандарттарына (тәртібіне) білім беру қызметінің сәйкестігіне, олардың сапасы туралы және оларды жоғарылатудың тиімді механизмдерінің бар болуы туралы объективті ақпарат беру мақсатымен аккредиттеу органымен мойындалу рәсімі болып табылады. Білім беру ұйымын аккредиттеу білім беруді сапамен қамтамасыз ету құралдары болып табылады (Қазақстан Республикасының 27.07.2007 ж. «Білім туралы» Заңы, № 319-III, 09.04.2016 ж. өзгерістер мен қосымшалармен).

Аккредиттеудің негізгі мақсаттары қоғамға аккредиттелген медициналық білім беру ұйымдары (ары қарай - МББҰ) және білім беру бағдарламалары қабылданған сапаның ұлттық бағдарламаларына сәйкес келетіндігіне және медициналық білім берудің сапасын ары қарай жақсарту үшін ынталандыратынына кепілдік береді. Білім беруді сапамен қамтамасыз етудің халықаралық тәжірибесіне үйлестірілген Аккредиттеу Үлгісі білім алушыларды сәйкесінше сапалы білім алу кепілдігімен қамтамасыз етеді.

Аккредиттеуді институционалдық және мамандандырылған (бағдарламалық) аккредиттеуді өткізу үшін олармен өңделген стандарттардың (тәртіптердің) негізінде аккредиттеу органы (агенттік, орталық) жүзеге асырады.

Білім беруді, денсаулық сақтауды сапамен қамсыздандыру және аккредиттеудің Еуразиялық орталығы (ары қарай - АЕО) Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігінің (ҚР БЖҒМ) мойындалған аккредиттеуші органдарының 1 Тізіліміне кірген медициналық, фармацевтикалық және мейіргерлік білім беруді аккредиттеу аясында үкіметтік емес коммерциялық емес мекеме болып табылады.

АЕО сыртқы және өзін-өзі бағалауын өткізу үшін аккредиттеу түрін, денсаулық сақтау саласындағы барлық деңгейдегі (бакалавриат, магистратура, докторантура, резидентура, бірлескен білім беру бағдарламалары, қосымша білім беру) білім беру бағдарламаларының бағытын есепке ала отырып базалық, дипломнан кейінгі және кәсіби медициналық білім беруді жақсарту бойынша Медициналық білім берудің Бүкіләлемдік Федерациясының (WFME) 2015 жылы қайта қаралған соңғы Халықаралық Стандарттарының, Жоғары білім берудің Еуропа кеңістігіндегі сапамен қамтамасыз ету бойынша жетекші қағидаттары мен Стандарттарын (ESG, 2015 ж.), Еуропа жүйесінде биомедицина және клиникалық медицинадағы PhD бағдарламалары бойынша Ұйымдардың Стандарттарының (ORPHEUS) және Еуропа Медициналық Мектептерінің Ассоциациясының Стандарттарының (AMSE) (2015 ж.), Еуропа кеңістігіндегі жоғары білім берудің бірлескен бағдарламаларын сапамен қамтамасыз ету Стандарттарының негізінде АЕО-ның институционалдық және мамандандырылған аккредиттеу Жетекшілері мен Стандарттары

өңделді.

Аккредиттеу үдерісінің талабы МББҰ өзінің күшті және әлсіз жақтарын сыни бағалау болып табылады және ол сосын аккредиттеу бойынша Сыртқы сарапшылық комиссиясының (ары қарай - ССК) сарапшылар тобымен МББҰ-ға сапары кезінде талданады.

Егер МББҰ немесе білім беру бағдарламалары аккредиттеуден сәтті өтсе олар мүдделі тараптардың (студенттер, оқытушылар, қызметкерлер, білім алушылардың ата-аналары, дәрігерлер, науқастар) кең ауқымына кепілдік ететін, берілген МББҰ жоғары сапалы қызметпен (білім немесе медициналық) қамтамасыз етілгендігіне кепілдеме беретін 5 жылға жарамды сертификатты алады.

Берілген Нұсқаулықта МББҰ студенттерінің аккредиттеу үдерісіне қатысуы жазылған.

1. ТЕРМИНДЕР ЖӘНЕ АНЫҚТАУЛАР

Нұсқаулықта Қазақстан Республикасының 27.07.2007 ж. «Білім туралы» Заңына № 319-ІІІ (09.04.2016 ж. өзгерістер мен қосымшалармен) сәйкес терминдер мен анықтамалар қолданылады:

Білім беру ұйымдарын аккредиттеу - аккредиттеудің берілген стандарттарына (тәртібіне) білім беру қызметінің сәйкестігіне, олардың сапасы туралы және оларды жоғарылатудың тиімді механизмдерінің бар болуы туралы объективті ақпарат беру мақсатымен аккредиттеу органымен мойындалу рәсімі;

Білім беру бағдарламаларын аккредиттеу – аккредиттеудің берілген стандарттарына (тәртібіне) білім беру бағдарламаларының сәйкестігіне, олардың сапасы туралы және оларды жоғарылатудың тиімді механизмдерінің бар болуы туралы объективті ақпарат беру мақсатымен аккредиттеу органымен мойындалу рәсімі;

Институционалдық аккредиттеу – мәлімделген мәртебеге және аккредиттеуші органның берілген стандарттарына сәйкестігіне білім беру ұйымының сапасын аккредиттеуші органмен бағалау үдерісі;

Халықаралық аккредиттеу – ҚР БЖҒМ 1 Тізіліміне кірген ұлттық немесе халықаралық аккредиттеуші органдарының білім беруді сапамен қамтамасыз ету бойынша стандарттарына білім беру ұйымдарының қызметтері (институционалдық аккредиттеу) мен бөлек білім беру бағдарламаларының (мамандандырылған аккредиттеу) сапалық сәйкестігіне бағалау үдерісі;

Ұлттық аккредиттеу – ҚР БЖҒМ 1 Тізіліміне кірген ұлттық аккредиттеуші органмен өтетін білім беруді сапамен қамтамасыз ету бойынша стандарттарына білім беру ұйымдарының қызметтері (институционалдық аккредиттеу) мен бөлек білім беру бағдарламаларының (мамандандырылған аккредиттеу) сапалық сәйкестігіне бағалау үдерісі;

Мамандандырылған аккредиттеу – білім беру ұйымымен жүзеге асатын бөлек білім беру бағдарламаларының сапасын бағалау;

Аккредиттеу Стандарттары (тәртіптері) – аккредиттеу рәсіміне талаптарды қоятын аккредиттеуші органның құжаттары.

2. АККРЕДИТТЕУ ҮДЕРІСІ

2.1 Аккредиттеу кезеңдеріне қысқаша шолу

Аккредиттеу үдерісі келесі кезеңдерді қамтиды:

– Өзін-өзі бағалау бойынша есебін даярлаумен аяқталатын аккредиттеу стандарттарының өлшемдеріне сәйкес МББҰ өзін-өзі бағалауы (институционалдық немесе бағдарламалық);

– Аккредиттеу органымен (ары қарай - АЕО) өзін-өзі бағалау бойынша есебін сараптау;

– Сыртқы бағалау рәсімі – МББҰ (институционалдық) немесе білім беру бағдарламаларына (мамандандырылған) бағалауды жүргізетін АЕО сыртқы сарапшылық комиссия (ССК) мүшелерімен медициналық білім беру ұйымдарына (ары қарай - МББҰ) бару;

– АЕО Аккредиттеу кеңесіне ССК мүшелерінің ұсынымдар мен есептерді жасауы;

– АЕО-мен алынған нәтижелерге шолу;

– Аккредиттеу туралы сұрақты қарастыру және Аккредиттеу кеңесімен соңғы шешімді қабылдауы;

– МББҰ немесе білім беру бағдарламасының аккредиттеу мәртебесін анықтау (5 жыл мерзіміне аккредиттеу; немесе МББҰ-ға қайта барумен 1 жыл мерзіміне аккредиттеу; немесе аккредиттеуге қабылдамау).

2.2 Медициналық білім беру ұйымын өзін-өзі бағалау

Институционалдық немесе мамандандырылған аккредиттеуді өткізу барысында есепті жасаумен аяқталатын аккредиттеу стандарттары бойынша МББҰ немесе білім беру бағдарламаларының өзін-өзі бағалау рәсімдеріне көп көңіл бөлінеді.

Өзін-өзі бағалау мақсаттары: МББҰ әлеуметтік жауапкершілігін және өзіндік сана-сезімін жоғарылату; МББҰ қызметінің немесе білім беру бағдарламаларының бөлек бағыттарына қатысты шешімді талап ететін бар мәселелерді анықтау және жақсарту бойынша шараларды анықтау; академиялық стандарттарды дамыту және жақсарту, МББҰ-да білім беру сапасын немесе нақты білім беру бағдарламасының сапасын жақсарту үшін кері байланыс.

Өзін-өзі бағалау келесі элементтерді қамтиды: өзін-өзі бағалауды жүргізу мақсаттарын және соңғы нәтижелерін, бағалау әрлендірмесін анықтау, сәйкесінше ақпараттар мен мәліметтерді жинақтау, ақпараттар мен мәліметтерді меңгеру және талдау, анықталған мәселелерді шешу үшін және ары қарай жақсарту үшін алдын ала қам жасау шаралары мен біршама қимылдар жасауға шешім қабылдау.

МББҰ-ны сыртқы бағалауға даярлық ССК сапарына дейін шамамен 1 жыл (12 ай) ішінде басталады. Ол үшін АЕО МББҰ-мен бірге өз ұйымына ССК мүшелерінің сапарына нақты күнді анықтайды. АЕО аккредиттеуші

орган ретінде өзін-өзі бағалауды жүргізу үшін МББҰ-ны қажетті материалдармен (институционалдық немесе мамандандырылған аккредиттеу бойынша стандарттар және өзін-өзі бағалауды өткізу бойынша нұсқаулықтар) қамтамасыз етеді.

ССК мүшелерінің ЖББҰ-ға сапарының күні белгіленгеннен кейін ЖББҰ ректорымен бекітілген аккредиттеуді өтуге жауапты өкіл (ары қарай – «Өкіл») қызметкерлер мен студенттерді ССК мүшелерінің сапары туралы хабардар етеді. «Өкіл» өзін-өзі бағалауды өткізу жоспарын (кестесі) жасайды (қосымша 1) және ЖББҰ (білім беру бағдарламасы) өзін-өзі бағалауды өткізумен айналысады және өңделген жоспарға сәйкес өзін-өзі бағалауды өткізуді бақылайды.

Өзін-өзі бағалауды өткізу АЕО-мен жасалған негізгі аккредиттеу Стандарттарының нұсқаулықтары мен талаптарына сәйкес өткізіледі.

Мысалы, МББҰ институционалдық аккредиттеуі келесі 9 стандартты қамтиды:

Стандарт 1 «Миссиясы және соңғы нәтижелері»

Стандарт 2 «Білім беру бағдарламалары»

Стандарт 3 «Студенттерді бағалау»

Стандарт 4 «Студенттер»

Стандарт 5 «Академиялық штат/оқытушылар»

Стандарт 6 «Білім беру ресурстары»

Стандарт 7 «Білім беру бағдарламаларын бағалау»

Стандарт 8 «Басқару және әкімшілік»

Стандарт 9 «Үздіксіз жақсарту»

МББҰ өзін-өзі бағалауы кіші комиссиялармен қалыптастырылған құраммен институционалдық өзін-өзі бағалауды өткізу бойынша арнайы комиссиямен басқарылады. Көрсетілген кіші комиссиялардың жұмыстары аккредиттеу стандарттарының 9 бас деңгейінен мәліметтерді талдаумен және қарастырумен айналысу болып табылады.

Ректор (директор) және «Өкіл» студенттік басқарулармен ынтымақтастықта отырып бір немесе одан да көп студенттерді өзін-өзі бағалау бойынша комиссияның құрамына кіргізеді. Өзін-өзі бағалау бойынша комиссия өзінің талдауын және өзін-өзі бағалау нәтижелері бойынша есебін ССК-ның МББҚ-ға сапарына 4 ай қалғанға дейін даярлау керек.

МББҰ немесе білім беру бағдарламаларының өзін-өзі бағалау бойынша есебінде МББҰ үздік тәжірибелері, артықшылықтары, жетістіктері, сонымен қатар МББҰ (білім беру бағдарламалары) жақсарту саласы туралы ақпараттарды мазмұндайды. МББҰ немесе білім беру бағдарламаларының өзін-өзі бағалау бойынша есебі қарастыруды талап ететін сұрақтармен және анықталған мәселелерді шешу үшін ұсынымдармен аяқталады. МББҰ немесе білім беру бағдарламаларының өзін-өзі бағалау рәсімдерін аяқтағаннан кейін ССК сапарына 2 айға дейін АЕО-ға өзін-өзі бағалау бойынша есебін

бағыттайды. Есептердің барлық даналарына (қазақша, орысша, ағылшынша) МББҰ-ның бірінші жетекшісі қол қояды.

Студенттік талдама бір немесе бірнеше студенттер өкілдерін (міндетті әртүрлі білім беру деңгейлерінен) қамтитын МББҰ ішкі комиссиясымен өтетін МББҰ немесе білім беру бағдарламаларының өзін-өзі бағалау бойынша есебімен қатарлас өтеді.

Комиссия студенттермен жұмыс атқара отырып кәсіби бағдарлау жұмыстарына, МББҰ-ға қабылдау талаптары мен ережелеріне, қабылдау емтихандарына, білім беру ресурстарына (кітапхана, компьютерлер, АТ-жүйелері, тәлімгерлер, кеңесшілер), сервис қызметіне (жатақхана, асхана, медициналық орталықтар, спорт залдары), аудиториялық уақыттан тыс студенттердің бос уақытына, студенттерді қаржылық қамтамасыз етуге (шәкіртақы, білім беру қызметтері, жетім студенттерге жәрдемақы) көңіл бөледі.

МББҰ немесе білім беру бағдарламаларының өзін-өзі бағалау рәсімдеріне студенттердің толық қатысуы 2-ші қосымшада жазылған.

2.3 Тәуелсіз студенттік талдау

Студенттермен өтетін тәуелсіз талдау аккредиттеу үдерісінің сыни элементі болып табылады. Студенттік талдау МББҰ толық өзін-өзі бағалауымен (институционалдық немесе мамандандырылған) қатар басталады және басқа өзін-өзі бағалау бойынша комиссиясының жұмысының аяқталуымен шамалас уақытта аяқталады.

Студенттік өзіндік басқару білім беру бағдарламаларына (-бағдарламалар), талапкерлерді қабылдау талаптарына және студенттердің білім алуларына, білім алу ресурстарына, сервис қызметтеріне, соның ішінде тұру жағдайына, студенттердің қаржылық қамтамасыз етулеріне, білім алу ортасына, білім беру ресурстарының сәйкестігіне тәуелсіз шолулар жасайды. Студенттік талдауды жасаушы комиссия өзінің МББҰ суретін студенттермен жан-жақты қабылдауы үшін білім алушылардың көптеген пікірін меңгеру керек. Студенттік талдау жасау үшін МББҰ әкімшілігі жағдай жасауы керек. Студенттік талдау нәтижелерін нақты білім беру бағдарламасы бойынша немесе МББҰ жақсарту үшін салалар мен жетістіктерді студенттермен қабылдауын толық көрсету үшін студенттердің сауалнамалар нәтижелерімен бірлестіруге болады. Студенттік пікір МББҰ (немесе білім беру бағдарламасы) өзін-өзі бағалау бойынша есебіне толығымен енгізілуі керек.

Әкімшілік студенттік талдауды жүргізуге тартылған студенттерді материалдық-техникалық қолдаумен сәйкесінше қамтамасыз ету керек. Студенттерге берілу керек: студенттерді сауалнамалау нәтижелері, өзін-өзі бағалау бойынша есебінің көшірмесі (немесе болмаған жағдайда маңызды бөлімдер) және МББҰ мен студенттері студенттік талдау жасау барысында қажет деп тапқан басқа да ақпараттар.

Талдаудың бастапқы кезеңінде студенттер аккредиттелген басқа МББҰ студенттерімен немесе аккредиттеу үдерісіне даярлық процесіндегі студенттермен байланыс жүргізе алады.

Студенттердің талдауы МББҰ немесе білім беру бағдарламасын сыртқы бағалау кезінде студенттердің пікірін меңгеру барысында ССК-да болу керек ақпараттардың негізгі үш бас ақпараттың бірі болып табылады. Осыған байланысты студенттердің талдауы барлық студенттерден алынған ауқымды мәліметтерді жан-жақты зерттеуде негізделу керек. Басқа екі ақпарат көздері – студенттерге жүргізілген сауалнама мәліметтері және МББҰ-ға ССК-ның сапары кезінде ССК мүшелерінің студенттермен сұхбаттасуынан алынған ақпараттар.

Өзін-өзі бағалауға студенттердің тартылу деңгейі алынған ақпараттардың дұрыстығын анықтайды. Студенттік талдаудың ұйымдастырушылары МББҰ құрылымдары мен қызметтерімен танысуы керек.

Студенттік талдауда келесідегідей салалар қамтылу керек:

- ректормен (директормен), профессорлық-оқытушылық құраммен, деканмен және факультет қызметкерлерімен кездесу мүмкіндігі;
- құрылымдық бөлімшелердің жұмысына студенттерді тарту;
- жұмыс жүктемесін, беретін пәнін, тәжірибесін қамтитын оқу жоспары, оқу жоспарын орындау бойынша есебі, жоспарланған және орындалған жүктеменің сәйкестігі;
- кері байланыстың тиімділігі мен өз мерзімділігін студенттермен бағалау;
- оқытудағы мәселелер мен оқыту әдістерін бағалау;
- студенттерді қолдау (оқытушылар, кураторлар, қаржылық қамтамасыз ету, оқыту ресурстары-кітапхана, компьютерлер) бойынша кеңестер және қызметтер, қол жетімділігі мен сәйкестігін қоса алғанда;
- сәйкестік пен құпиялылықты қамтитын студенттердің денсаулығын қорғау;
- білім алу ортасы;
- МББҰ-да, клиникалық базаларда және тәжірибелік базаларда студенттердің қауіпсіздігі, демалысы, білім алуы үшін жағдайлардың қол жетімділігі мен оқу үдерісінің сапасын қамтитын қызмет көрсету құралдары.

Талдау жоғарыда көрсетілмеген, бірақ МББҰ немесе студенттерге маңызды басқа да мәселелерді қамтуы мүмкін.

Көшбасшылар-студенттер өзін-өзі бағалау үшін қамтылатын салаларды анықтау керек. Бағалаудың әрбір саласы үшін сандық мәліметтерді жинау үшін әртүрлі әдістер мен амалдар қолданылуы керек. Студенттік талдау көшбасшылары жасау керек:

- 1) студенттік мәселелерді талқылау үшін студенттермен кездесуді өткізу;
- 2) назарды талап ететін салалар мен мәселелерді көрсететін есепті әрбір студенттік топтан сұрату;

3) студенттерге сауалнама жүргізу.

Топтардың старосталары студенттік өзіндік басқарумен бірге білім беру бағдарламаларын, студенттерге көрсетілетін қызметтің бар болуы (кітапхана, компьютерлер, спорт залдары, асхана, жатақхана, медициналық қызметтер) мен сапасын, клиникалық базалардағы немесе тәжірибелік базалардағы оқытудың сапасын және қол жетімділігін талқылайды. Әрбір топ студенттік өзіндік басқаруға талқылаудың нәтижелері бойынша қорытындыны береді.

Аккредиттеуші орган ретінде сауалнама нәтижелерін АЕО бағалайтынына байланысты сауалнамалық сұрақнаманы жүргізу үшін старосталар өздерінің курстастарына осы сұрақнамаға қатысудың маңыздылығы мен салмақтағы туралы хабардар ету керек. Сауалнама жүргізу барысында студенттердің 50%-нан кемі қатысқан жағдайда, қайта сауалнама жүргізу ұсынылады. Сауалнамалық сұрақ МББҰ-ның айрықша мінездемелерін көрсету керек. Мысалы, білім беру бағдарламаларының құрылымын, кітапхананы, электронды ресурстар және т.б. Топтардың старосталары алынған мәлісеттерді жинайды, талдайды және аналитикалық анықтаманы студенттік өзіндік басқаруға береді. Студенттік өзіндік басқарудың төрағасы өзінің көмекшілерімен бірге алынған мәліметтерді жинақтайды, талдайды және студенттерді сауалнамалау қорытындылары бойынша соңғы есебін жасайды, содан кейін ол тәуелсіз студенттік талдау бойынша есебіне кіргізіледі.

МББҰ лауазымды тұлғалары студенттік өзін-өзі бағалауына ықпал етпеу керек. Бірақ, МББҰ «Өкілімен» келісім жүргізуі керек.

Тәуелсіз студенттік талдау бойынша есебінде әрбір алынған тақырыпқа қысқаша түйіндеме мазмұндалуы керек. Мысалы: қабылдау талаптары мен ережелері, қабылдау экзамендерінің түрлері, оқу ресурстары (кітапхана, компьютерлер, тәлімгерлер, кеңесшілер), сервис қызметі (жатақхана, асхана, медициналық орталықтар, спорт залдары), оқудан тыс уақытта студенттердің бос уақыты, түлектерді жұмысқа орналастыру, жұмыс берушілермен кері байланыс, студенттерді қаржылай қамтамасыз ету (шәкіртақы, білім қызметтерінің ақысы, жетім студенттерге жәрдемақы), күшті және әлсіз жақтарын жазу және МББҰ секілді және нақты білім беру бағдарламаларын жақсарту бойынша салалар мен МББҰ потенциалын, қорын көрсетумен қорытындылап жазу керек.

Тәуелсіз студенттік талдау бойынша есебінің соңғы нұсқасы ССК мүшелерінің МББҰ-ға сапары кезінде ССК мүшелеріне бағытталуы керек (Қосымша 3 қараңыз).

2.4 Медициналық білім беру ұйымына сыртқы сарапшылық комиссияның сапары

МББҰ-ға сапармен және өзін-өзі бағалау бойынша есебінде берілген мәліметтерді сенімділікті растау мақсатымен АЕО ССК құрамын қалыптастырады. ССК құрамы кем дегенде 5-6 сарапшылардан тұрады (<http://ecaqa.org/studenty/uchastie-studentov-v-akkreditatsii>). ССК құрамы ЖББҰ-мен, ғылыми ұйымдармен және медициналық орталықтармен, кәсіби

ассоциациялармен, қоғамдық бірлестіктермен ұсынылған аккредиттеу бойынша сарапшылар базасынан құралған, сонымен қатар білім алушылар (студент, интерн, резидент, магистрант немесе докторант) қатарынан сарапшыларда бар. Сонымен қатар ССК құрамына АЕО-ның бақылаушы-өкілі кіреді. ССК-ны АЕО Бас директоры тағайындаған төраға басшылық етеді.

МББҰ-дағы ССК жұмысының тәртібі АЕО бекіткен медициналық білім беру ұйымын және білім беру бағдарламасын сыртқы бағалау бойынша Нұсқаулыққа сәйкес жүзеге асады.

МББҰ-ға сапар жасауға үш ай қалғанға дейін ССК мүшелері ұйымның барлық мәліметтерін қоса алғанда МББҰ немесе білім беру бағдарламасын өзін-өзі бағалау процесінде жиналған барлық ақпараттарды, өзін-өзі бағалау бойынша есебін, өзін-өзі бағалау бойынша қорытынды есебін және тәуелсіз студенттік талдау бойынша есебін алады. ССК осы ақпараттарды қарастырады және аккредиттелетін МББҰ-ға сапарының алдында МББҰ немесе білім беру бағдарламасына алдын ала бағасын береді.

ССК-ның сапарының ұзақтығы 2-4 күнді құрайды. ССК мүшелерінің жұмысы сарапшыларды жинаудан басталады, мақсаты - өзін-өзі бағалау бойынша есебін рецензиялау нәтижесі бойынша түсініксіз сұрақтарға түсіндірулерді алумен және пікірлерді талдау болып табылады. Содан кейін ССК түсініксіз сұрақтарды және пайда болған мәселелерді шешу үшін МББҰ ректорымен (директорымен) кездеседі.

ССК сапары барысында әкімшілікпен, профессорлық-оқытушылық құраммен, бөлімшелер қызметкерлерімен, әртүрлі білім алу деңгейлерінің студенттерімен, жұмыс берушілермен, түлектермен кездеседі.

ССК студенттермен екі арнайы кездесуді жоспарлайды – студенттік белсенділермен және білім алудың әртүрлі курс студенттерімен (немесе магистранттармен, докторанттармен, аккредиттелетін білім беру бағдарламасына байланысты). ССК мүшелері МББҰ білім беру ортасымен танысуы керек, МББҰ кемшіліктері мен артықшылықтарын бейресми талқылау үшін студенттердің-гидтердің алып жүруімен негізгі клиникалық (өндірістік) базаларын қарауы және кіріп шығуы керек. ССК мүшелері МББҰ өкілдерімен кездесуі барысында қосымша ақпараттарды жинайды, алынған мәліметтерді талдайды және аккредиттеу стандарттарына МББҰ-ның сәйкестігі бойынша тұжырым жасайды. Сапардың соңында ССК төрағасы МББҰ-ның басшылығына МББҰ немесе білім беру бағдарламасын бағалау (толық аккредиттеу, шартты аккредиттеу, аккредиттеуден бас тарту) қорытындысы бойынша ұсыныстар мен ұжымдық қорытындыны хабарлайды.

Ары қарай рәсім МББҰ (білім беру бағдарламасы) сыртқы бағалау нәтижесі бойынша қорытынды есебін даярлауды және сыртқы сапарды аяқтағаннан кейін 1,5-2 апта барысында АЕО-ға беруді қамтиды. Содан кейін АЕО есепті ұсыныстармен бірге МББҰ-ға танысу үшін және аккредиттеуден

кейін бақылауды жүргізу кезінде түзету шараларының жоспарын жасау үшін жібереді.

2.5 Сыртқы сарапшылық комиссия есебін даярлау және шолу

ССК мүшелерінің есебінің жобасы МББҰ бірінші басшысына танысуға және кез келген нақты қателіктерді жөндеуге және қандай болса да түсінбеушілік бойынша түсіндірмелерді алуға бағытталады. Түзетулерді енгізу үшін 10 күнтізбелік күн беріледі. Қажетті түзетулерден кейін ССК бақылаушысы қорытынды есебін АЕО-ға жібереді. АЕО жауапты қызметкері берілген есепті қарайды және оның аяқталу деңгейін, енгізілген түзетулерді бағалайды.

2.6 Аккредиттеу кеңесінің шешім қабылдауы

Аккредиттеу кеңесі – бұл АЕО-ның мәжілістік органы, міндеті АЕО-ның қолданыстағы институционалдық және мамандандырылған (бағдарламалық) аккредиттеу стандарттарының негізінде білім беру бағдарламаларын жүзеге асыратын денсаулық сақтау ұйымдары мен медициналық білім беру ұйымдарының білім беру сапасын бағалау болып табылады.

Аккредиттеу кеңесімен шешімді қабылдау МББҰ (білім беру бағдарламасы) өзін-өзі бағалау бойынша есебінің, ССК қорытынды есебінің, аккредиттеу бойынша ССК ұсынымдарының негізінде жүзеге асады.

Аккредиттеу кеңесі аккредиттеу бойынша келесі шешімдерді қабылдайды: толық аккредиттеу - 5 жыл мерзімге аккредиттеу; шартты аккредиттеу - медициналық білім беру ұйымына қайта сапармен 1 жыл мерзімге шартты аккредиттеу; аккредиттеуден бас тарту немесе аккредиттеуді қайтарып алу.

Толық мерзімге толық аккредиттелгені туралы шешім институционалдық немесе мамандандырылған аккредиттеудің барлық стандарттарын орындаған жағдайда қабылданады. Қайта сыртқы бағалауды өткізу талабымен 1 жыл мерзімге аккредиттеу шешімі егер стандарттардың көптеген бөлігі жартылай немесе кейбір стандарттар орындалмаған жағдайда қабылданады, мәселенің күрделілігі ССК есебінде және аккредиттеу бойынша шешімде негіздеумен көрсетіледі. Аккредиттеуден бас тарту немесе аккредиттеуді қайтарып алу туралы шешім егер стандарттардың көптеген бөлігі орындалмаса қабылданады, түзетуге ұзақ жылдарды талап ететін кемшіліктер мен мәселелердің маңыздылығын білдіреді.

МББҰ немесе білім беру бағдарламаларын аккредиттеу туралы оң шешімді қабылдағаннан кейін АЕО 5 жыл мерзімге аккредиттеу туралы куәлігін береді.

МББҰ немесе білім беру бағдарламаларын аккредиттеу туралы шешім 2 немесе 3 Ұлттық тізілімге кіргізу үшін Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігіне бағытталады және АЕО-ның веб-сайтында орналастырылады.

Шартты аккредиттеу туралы шешім қабылданған жағдайда МББҰ аккредиттеу органымен бекітілген апелляция рәсіміне (АЕО апелляция

бойынша комиссия туралы Ережесі) сәйкес Аккредиттеу кеңесінің шешіміне шағымдануына құқылы.

2.7 Аккредиттеуден кейінгі бақылау

АЕО аккредиттеуден кейінгі бақылауды аккредиттеу туралы сертификаттың жарамдылық мерзімі кезінде өткізеді. Аккредиттеуден кейінгі бақылау ССК ұсынымдарының негізінде жақсарту жоспарын орындау туралы жылсайыңғы есебін беру жолымен өткізіледі. МББҰ өз қызметінде немесе білім беру бағдарламасында орын алған кез келеген маңызды өзгерістер туралы АЕО-ны хабардар ету керек.

3. АККРЕДИТТЕУ ҮДЕРІСІНЕ СТУДЕНТТЕРДІҢ ҚАТЫСУЫ

3.1 Аккредиттеу үдерісі туралы студенттерді хабардар ету

МББҰ бірінші жетекшісі ССК сапарының күнін бекіткеннен кейін сыртқы сарапшылардың ұйымға келуі жоспарланғаны туралы студенттерге ескертеді. Өзін-өзі бағалау бойынша студенттердің ректормен (директормен) және «Өкілмен» кездесуінде ақпараттарды жинауда, аккредиттеу үдерісіне қатысуы, сонымен қатар өзін-өзі бағалаудағы студенттердің рөлін талқылайды. ССК сапары кезіндегі студенттердің жүріс-тұрысы және рөлі талқыланады.

3.2 Өзін-өзі бағалау бойынша комиссияға студенттерді тарту (институционалдық немесе мамандандырылған)

Студенттер өзін-өзі бағалау бойынша комиссиялар мен ішкі кіші комиссияларға немесе қажетті жұмыстарды жүргізу үшін басқа да комиссия құрамына қосылуы керек. Өзін-өзі бағалау бойынша комиссиялар өзінің белгілі тақырыптары үшін сәйкесінше мүшелер санын қамту керек. Студенттер аккредиттеу стандарттарының өлшемдері мен талаптарына сәйкес өзін-өзі бағалауға, оқу, тұру, қаржылай қамтамасыз етілу, оқу реурстары (кітапхана, компьютерлер, кураторлар және т.б.) арасында талдау жүргізуге қатысуы керек.

3.3 Басқа медициналық білім беру ұйымдарының студенттерімен байланысты ұйымдастыру

Тәуелсіз студенттік талдау жасардын алдында студенттер басқа МББҰ-ның студенттік өзін-өзі бағалауын өткізу тәжірибесімен танысу керек. Басқа МББҰ студенттерімен байланысты орнату үшін алдымен олардың қайсысы аккредиттеуден өткенін немесе өтейін деп жатқанын білу керек.

АЕО-ның веб-сайты аккредиттеу рәсімдері бойынша қажетті ақпараттарды қамтиды (<http://ecaqa.org/studenty/studentam-ob-akkreditatsii>). АЕО веб-сайты аккредиттелген білім беру ұйымы туралы ақпараттарды қоса алғанда үнемі жаңаланып отырады. МББҰ өзіне тән білім беру ұйымдарымен тәжірибе алмасуға байланысты орната алады. Байланыстар басқа оқу орындарының студенттік өкілдері немесе жергілікті, қалалық және республикалық студенттік кездесулер арқылы орнатуға болады.

3.4 Сыртқы сарапшылық комиссияның сапарына студенттердің қатысуы

Өзін-өзі бағалау (институционалдық және мамандандырылған) немесе тәуелсіз студенттік талдау біткеннен кейін ССК сарапшылары аккредиттеу органына медициналық білім беру ұйымымен ұсынылған барлық материалдарды қашықтықтан қарастырады. ССК төрағасы АЕО Бас директорымен бірге МББҰ-ға сапарлық бағдарламаны жасайды және ары қарай оны МББҰ жетекшілігімен келіседі.

ССК сапарының бағдарламасы үлгі бойынша жасалады (АЕО веб-сайтында орналастырылған, <http://esaqa.org/vneshnyaya-ekspertnaya-komissiya>), бірақ арнайы сұранымдармен қамтамасыз ету үшін МББҰ қалауымен бағдарламаға өзгерістер мен қосымшалар енгізілуі мүмкін.

Сапарлық бағдарламаға сәйкес ССК мүшелері кіші және жоғарғы курстармен бөлек және әртүрлі уақытта кездеседі. Қажеттілігі болған жағдайда түлектермен, интерндермен, резиденттермен, магистранттармен және докторанттармен кездесуіне болады (аккредиттеу мақсатына немесе аккредиттелетін бағдарламаның деңгейіне байланысты).

ССК мүшелерінің студенттермен кездесуі медициналық білім беру ұйымдарының жетекшілерінің, оқытушыларының және әкімшілігінің қатысуынсыз тілектестік пен сенімділік жағдайда өткендіктен бейресми болып табылады.

Бұл кездесулердің мақсаты студенттермен кездесу барысында пайда болған пікірлермен, сауалнамалық сұрақтармен, студенттік өзін-өзі бағалау бойынша есебінің сәйкестігін немесе сәйкес еместігін анықтаумен аяқталады. Сонымен қатар, сыртқы сарапшылар студенттік өзін-өзі бағалау бойынша есебінде көрсетілген мәселелерді зерттейді және берілген сауалнамада көрсетілген көздерде мән берілмеген жаңа мәселелерді анықтайды. Өте маңызды, студенттерді сауалнама мәліметтерімен, студенттік өзін-өзі бағалау бойынша есебінің мазмұны туралы осы кездесулерде хабардар етеді.

ССК-мен кездесуді өткізу үшін студенттерді таңдау медициналық білім беру ұйымымен және студенттік өзіндік басқарумен алдын ала жүргізіледі. ССК-мен кездесуге тәуелсіз студенттік талдауға және өткізуге қатысқан бір немесе бірнеше ақпаратпен жақсы хабардар студенттерді тарту қажет. ССК академиялық қарыздары болған және оларды жою бойынша қосымша талаптармен таныс бір немесе бірнеше студенттермен кездесуіне болады.

Студенттер ССК мүшелерімен кездесуде өздерін қолайлы сезінуі керек және медициналық білім беру ұйымының күшті және әлсіз жақтары туралы объективті ақпарат беруі керек. Ескеру қажет, ССК өзінің шешімін тек студенттердің пікірінің негізінде ғана қабылдамайды. Бірақ, олар студенттермен талқылау кезінде пайда болған кез келген сәйкессіздік мәселелерін және олардың растығы немесе жалғаны туралы қарастырады.

Студенттермен кездесуге қосымша бірнеше студент ССК мүшелерін аудиторияларды, бөлімшелерді, зертханаларды, кітапханаларды, компьютерлік сыныптарды, демалу бөлмелерін, спорт залдарын және басқа да МББҰ білім алу мүмкіндіктерін аралау барысында жетектеу керек.

ССК мүшелері өзін-өзі бағалау бойынша есебінің (институционалдық және мамандандырылған) негізінде алынған ақпараттар сапарға дейінгі және сапары барысында алынған басқа ақпараттар мәнмәтінінде түсіндіреді, бірақ ешқандай қорытынды жасамайды.

3.5 Шағымдар және наразылық.

ССК сапары жеке студенттердің (декандардың, факультет мүшелері немесе әлдекім) МББҰ-ға шағымдарын тексеру мүмкіндігі ретінде қарастырылмауы керек. ССК мүшелері медициналық білім беру ұйымдарының АЕО аккредиттеу стандарттарының талаптарын орындауға жұмылдырады.

МББҰ аккредиттеу стандарттарын сақтамайды деген студенттің пікірі сыртқы сарапшылардың назарын екі тәсілмен аударуы мүмкін:

- 1) Өзінің МББҰ-ға немесе білім беру бағдарламасының жетекшілігіне шағымын қарастыруды ұсыну. Оны ССК мүшелерінің МББҰ-ға сапары кезінде кез келген уақытта кездесу жолымен атқаруына болады.
- 2) ССК-ның МББҰ-да жұмыс істеу күндерінде аккредиттеу стандарттарын сақтамауын көрсететін “үшінші тұлғаның түсініктемесі”.

4. АККРЕДИТТЕУ ҮДЕРІСІНЕ СТУДЕНТТЕРДІ ТАРТУ ҮШІН БАСҚА ДА МҮМКІНДІКТЕР

4.1. Студенттер – Сарапшылық кеңесінің мүшелері

МББҰ студенттері МББҰ немесе білім беру бағдарламаларына аккредиттеуді өткізу мен даярлау барысында студенттік мәселелерді шешу мақсатымен АЕО-ның Сарапшылық кеңесінің мүшесі бола алады. Осы студенттердің категориясы аккредиттеу бойынша стандарттар мен нұсқаулықтарды өндеуге, тәуелсіз студенттік талдау бойынша есебін даярлауға, студенттерге сауалнаманы өндеуге қатысады. Студент-сарапшы берілген құжаттарды жақсарту бойынша өзінің ұсынысын береді.

Осыған байланысты кез келген деңгейдің (студент, интерн, магистрант, резидент, докторант) студенттері МББҰ студенттік белсенділерінің және жетекшілерінің, кәсіби ассоциациялардың, денсаулық сақтау ұйымдарының жетекшілерінің ұсыныстары бойынша 3 жыл мерзімге сарапшы бола алады. Студент-номинант жақсы немесе үздікке оқу керек, бастамашы, жайдарлы және тәртіпті болу керек, кәсіби ортада (тандалған мамандық пен білім алу деңгейіне сәйкес) тапсырмалардың кең ойөрісін меңгеруі керек, ғылымда, клиникада, әлеуметтік ортада студенттік жетістіктері болуы керек. Студент-номинант ағылшын тілін Intermediate деңгейінен кем емес білуі және Exell, Power Point бағдарламаларында үздік жұмыс істеуді меңгеруі керек. Сарапшылық кеңестің құрамында жұмыс істей отырып студент медициналық және фармацевтикалық білім беруді бағалау бойынша білімдер мен дағдыларды игереді, сыни талдау дағдыларын, топта жұмыс істеуді және коммуникациясын дамытады, негізгі шешімдерді

кабылдау мен мамандандырылған ақпараттардың үлкен көлемін жинақтауды дамытады. АЕО медициналық және фармацевтикалық білім берудегі аккредиттеу сұрақтары бойынша студенттерді-сарапшыларды оқытуды жоспарлайды және жүзеге асырады. Студенттер-сарапшылар МББҰ немесе білім беру бағдарламаларын аккредиттеу барысында ССК құрамына кіргізілуі мүмкін.

4.2 Студенттер – Аккредиттеу кеңесінің мүшелері

Медициналық ұйымдардың студенттері АЕО-ның Аккредиттеу кеңесінің (ары қарай - Кеңес) мүшесі бола алады. Студенттер МББҰ басшылығымен, кәсіби ассоциация өкілдерімен, денсаулық сақтау және фармация ұйымдарының басшылығымен ұсынылады.

Кеңестің мүшесі-студент жоғарғы курс студенті көптеген немесе бүкіл талап етілген пәндерді, тәжірибелерді меңгеруі керек және студенттердің мәселелерімен таныс болуы керек. Студенттерге талаптар 4.1.б. ұқсас. Студенттің Кеңеске мүшелік ету мерзімі 1 жылды құрайды. Қайта тағайындалған студенттер ағымдағы жылдың Кеңестің соңғы отырысына бақылаушы ретінде шақырылады. Кеңестің мүшелері-студенттері барлық жоспарланған және жоспардан тыс отырыстарына қатысады және МББҰ немесе оның білім беру бағдарламаларын (егер олардың берілген ұйыммен мүдделі қайшылығы жоқ болса) аккредиттеу сұрақтары бойынша талқылаулар мен дауыс беруге белсенді қатысуы керек.

АЕО Кеңесіне мүшелік етуге мүдделі студенттер АЕО өкілдерінен немесе оның веб-сайтынан (<http://ecaqa.org/>) мүшелік ету туралы толық ақпараттарды ала алады.

4.3 Аккредиттеу стандарттарына студенттердің кері байланысы

АЕО үшін студенттердің аккредиттеу рәсімдеріне және үдерістеріне сіңірген еңбегі өте маңызды. Студенттер АЕО үшін тиімді кері байланыс және жақсарту бойынша ұсыныстармен қамтамасыз етуімен пайдалы.

АЕО аккредиттеудің қолданыстағы стандарттарына жоспарланған және жоспардан тыс шолуларды жүргізеді, сонымен қатар жаңа немесе қайта қаралған стандарттарды дамытуды қарастырады. Жоспарланған шолулар бес жыл уақыт барысында жасалады. Білім беру сапасын жақсарту үшін сауалнамалық сұрақтарды әрбір стандарт бойынша кері байланыспен қамтамасыз ете отырып мүдделі жақтардың өкілдеріне жібереді. Осы мақсатпен АЕО сауалнама мен сұрақтаманы өңдеді, МББҰ-ға тікелей, сонымен қатар студенттердің электронды мекен – жайына жіберу барысында қашықтықтан жүргізеді.

Жаңа стандарттарға немесе қолданыстағы стандарттарға өзгерістер кез келген көздерден, көп жағдайда МББҰ тарапынан ұсыныстар түсу арқылы енгізіледі. АЕО сонымен қатар жаңа стандарттар бойынша стандарттар мен ұсыныстар туралы жалпы пікірлер білдіру үшін мүмкіншілік береді. Студенттер аккредиттеу стандарттарын жақсарту бойынша өзінің пікірлерін, аккредиттеу үдерісі мен сауалнаманың мазмұны бойынша ұсыныстарды АЕО-ның мекен жайына info@ecaqa.org жібере алады.

Стандарт пен мәселелерге байланысты АЕО студенттік өзіндік басқаруына мәселелерді шешу мен теңдестіру үшін көмекке жүгінуіне болады.

ҚОСЫМША 1

Медициналық білім беру ұйымын аккредиттеу бойынша үлгілік кестесі

	(Студенттердің қатысуы қалың қаріппен белгіленген)	Сапарға дейінгі/кейінгі айлар
1.	АЕО ССК сапарының күнін МББҰ басшылығымен келіседі және бекітеді	-12
2.	АЕО МББҰ-ның ССК сапарын ұйымдастыруға және жоспарлауға жауапты тұлғағасына, өкіліне хатты-ережені және аккредиттеу бойынша стандарттар мен өзін-өзі бағалау нұсқаулығын жібереді. Күтілген ССК сапары туралы студенттерді хабардар ету. Студенттердің ректормен және МББҰ (немесе білім беру бағдарламасы) өзін-өзі бағалауын өткізуге жауапты өкілімен аккредиттеу үдерісіне студенттерді тарту және олардың рөлін талқылау үшін кездесуі.	-11
3.	МББҰ өкілі аккредиттеу стандартын өзін-өзі бағалауға қатысы бар негізгі бөлімдердің жетекшілеріне және студенттерге және т.б. бөліп береді.	-11
4.	МББҰ бірінші басшысы студенттік өкілдерді қоса алғанда комиссияның төрағасы мен мүшелерін бұйрық арқылы тағайындайды.	-11
5.	Өзін-өзі бағалауды өткізу бойынша комиссия өзінің міндеттерін, кестесін анықтайды және кіші комиссиясын қалыптастырады. Студенттер сәйкесінше комиссияларға қатысады және тәуелсіз студенттік талдауды жүргізеді.	-11-10
6.	МББҰ өкілі толтырылған мәліметтер базасын жинайды және өзін-өзі бағалау бойынша кіші комиссияларға көшірмесін таратады.	-10-6
7.	Комиссиялар мәліметтерді қарастырады және есебін жазады. Есебі өзін-өзі бағалау бойынша комиссия төрағасына жібереді.	-10-6
8.	Өзін-өзі бағалауды өткізу комиссиясы кіші комиссиясының есебін қарастырады, күшті және әлсіз жақтарының, сәйкес келмейтін салалардың тізімін және жетілдіру үшін ұсыныстарды даярлайды.	-6-4
9.	МББҰ өкілі өзін-өзі бағалау есебінің көшірмесін және МББҰ мәліметтер базасын МББҰ басшылығына танысуға және қол қоюға, сосын АЕО-ға жіберіледі. Тәуелсіз студенттік талдау МББҰ (немесе білім беру бағдарламасы) өзін-өзі бағалау есебіне кіргізіледі.	-4-2
10.	ССК мүшелері МББҰ-ға сапарлайды, сұхбат пен тексеруді жүргізеді және АЕО үшін есебін жасазды. Сыртқы сарапшылар әкімшілікпен, декандармен және студенттік топтармен кездеседі. Студенттер студенттік жақтардың күшті және әлсіз жақтары туралы жақсы хабардар болу керек.	сапары
11.	ССК-ның алдын-ала есебі МББҰ бірінші жетекшісіне және өкіліне меңгеруге және ССК ұсыныстарын талдауға беріледі.	сапары
12.	ССК-ның қорытынды есебі АЕО-ға беріледі.	1
13.	АЕО ССК-ның есебін қарастырады. АЕО есепті МББҰ немесе білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы шешімді қабылдайтын Аккредиттеу кеңесіне жолдайды.	2-3
14.	МББҰ бірінші жетекшісі АЕО Аккредиттеу кеңесінің шешіміне	3-4

	байланысты хабарландыруды алады.	
--	----------------------------------	--

МББҰ немесе білім беру бағдарламасын өзін-өзі бағалауына студенттердің қатысуы келесі кезеңдерден тұрады:

№	Кезеңі	МББҰ аккредиттеу рәсімінің басталуынан бастап жүзеге асыру мерзімі (-ай)	Іс-шаралар
1	Аккредиттеу үдерісіне студенттерді тарту және хабардар ету	-12	<p>МББҰ немесе білім беру бағдарламасын өзін-өзі бағалау бойынша МББҰ өкілі және жетекшісі студенттік өзіндік басқарумен кездеседі.</p> <p>Студенттік өзіндік басқарумен кездесу барысында студенттердің аккредиттеу үдерісіне қатысуының, ақпараттарды жинаудағы рөлі анықталып талқылануы керек, медициналық білім беру ұйымының студенттері өзін-өзі бағалау үдерісімен танысудың негізгі ережелерін қою керек.</p> <p>Тәуелсіз студенттік талдау жүргізуге жауапты студенттер тобын қалыптастыру керек, тәуелсіз студенттік талдау жүргізудің уақытын анықтау керек, сыртқы сарапшылық комиссиясының МББҰ-ға сапары барысында студенттердің қатысуы мен рөлін анықтау керек.</p>
2	Студенттік талдауды өткізу үшін жағдаймен қамтамасыз ету	-11	<p>МББҰ әкімшілігі студенттік талдау жүргізуге жағдай жасау керек.</p> <p>Студенттік талдау бір немесе бірнеше студенттер өкілдерін (міндетті түрде әр түрлі білім алу деңгейінен) қамтыған МББҰ ішкі комиссиясының жүргізген өзін-өзі бағалауымен қатар жүргізіледі.</p> <p>МББҰ әкімшілігі студенттік талдау жүргізуге сәйкесінше материалды-техникалық жағдаймен қамтамасыз етеді.</p> <p>Студенттерге берілу керек: ұйымның ұйымдастырушылық құрылымы, студенттерді сауалнамалау қорытындысының көшірмесі, білім беру бағдарламасының өзін-өзі бағалау бойынша есебінің (немесе есептің сәйкесінше бөлімдерін, мүмкіндігінше, электронды түрде) көшірмесі және өзін-өзі бағалау бойынша ішкі комиссия және студенттер анықтаған студенттік талдау өткізуге басқа да қажетті ақпараттарды.</p> <p>Медициналық білім беру ұйымының лауазымды тұлғалары студенттік өзін-өзі</p>

			бағалауын жүргізуге өз ықпалын тигізбеу керек.
3	Тәуелсіз студенттік талдаудың мазмұны	-10-6	<p>Тәуелсіз талдау өткізуге жауапты студенттер тобы өзін-өзі бағалауын жүргізеді:</p> <ul style="list-style-type: none"> – МББҰ-ға қабылдау талаптары мен ережелерінің, – білім беру бағдарламаларының, – білім алу мен білім беру әдістерінің, – білім алу ортасы мен білім алу үшін ресурстардың (кітапхана, ақпараттық-коммуникациялық технологиялар және т.б.), – МББҰ құрылымдық бөлімшелерінің жұмысына студенттерді тарту, – кері байланыстың тиімділігі мен уақыттылығын студенттік бағалау, – студенттерді қолдау бойынша қызметтер (әлеуметтік қызмет, кураторлар, эдвайзерлер және т.б.), – сервис қызметтер (жатақханалар, асханалар, медициналық орталықтар, спорт залдары және т.б.), – студенттерді әлеуметтік және материалды қолдау жүйесі, – қол жетімділігі мен сәйкестігін қоса алғанда студенттерге тиімді кеңес беру, – студенттер денсаулығын сақтауды қолдау бағдарламалары, – қол жетімді демалуға жасалған жағдайлар, – білім алу барысында студенттердің қауіпсіздігін сақтайтын ұйымдар, – басқа да мәселелер.
4	Өзін-өзі бағалауды өткізетін студенттер тобының жауапкершілігі	-6	<p>Студенттердің жауапты тобы өзін-өзі бағалау үшін кіргізілетін салаларды анықтау керек. Әрбір салалар бойынша сандық мәліметтерді жинау үшін әр түрлі әдістер мен тәсілдерді қолдану керек.</p> <p>Топтардың көшбасшылары жауапты топпен бірлесіп білім беру бағдарламаларын, студенттерге көрсетілетін қызметтің бар болу мен сапасын (кітапхана, компьютерлер, спорт залдар, асханалар, жатақханалар, медициналық қызметтер), клиникалық базаларда клиникалық білім берудің қол жетімділігі мен сапасын талқылайды.</p> <p>Сауалнамалық сұрақты өткізу үшін топ көшбасшылары өздерінің курстастарына қатысудың маңыздылығы мен салмақтылығы туралы және аккредиттеу органы сауалнама нәтижелері бойынша бағалайтындығы туралы хабардар етеді. Сауалнамалық сұрақ білім беру бағдарламаларының айрықша мінездемесін көрсету керек. Мысалы, білім беру бағдарламасының құрылымы,</p>

			<p>кітапхананы, электронды ресурстарды және т.б.</p> <p>Топ көшбасшылары алынған мәліметтерді жинайды, талдайды және жауапты студенттер тобына есепті береді. Жауапты студенттер топтары алынған мәліметтерді талдайды, қосындылайды және студенттер пікірін меңгеруге есебін береді.</p> <p>Студенттік талдау бойынша есеп жобасы білім беру бағдарламасын өзін-өзі бағалау бойынша ішкі комиссиясына беріледі.</p> <p>Студенттік пікір сыртқы сарапшылық комиссиясына МББҰ-ға сапарына дейін қарастырылатын МББҰ немесе білім беру бағдарламаларының өзін-өзі бағалау бойынша соңғы есебіне толықтай кіргізілуі керек.</p>
		- 6	
		-4	
5	Аккредиттеу стандарттары бойынша студенттердің кері байланысы	0	<p>ССК-ның МББҰ-ға сапарының бағдарламасында әр түрлі уақытта жоғарғы және төмен курс білім алушыларының өкілдерімен кездесу және сауалнама жүргізу қосылған. Қажеттілігі болған жағдайда МББҰ түлектері шақырылуы мүмкін. Сыртқы сарапшылық комиссиясының студенттермен кездесуі бейресми жағдайда өтеді.</p> <p><u>Кездесулер мақсаты:</u> МББҰ немесе білім беру бағдарламаларының өзін-өзі бағалау бойынша қорытынды есебінде, тәуелсіз студенттік талдау есебінде, сауалнамалық сұрақтарда көрсетілген мәліметтердің сәйкес немесе сәйкес еместігін анықтау. Сыртқы сарапшылар тәуелсіз талдау бойынша студенттердің есебінде және сауанама мәліметтерінде көрсетілген мәселелерді меңгереді, көрсетілген мәліметтер көздерінде айтылмаған жаңа мәселелерді анықтайды.</p> <p>ССК-мен кездесуді өткізу үшін студенттерді таңдау өзін-өзі бағалау бойынша ішкі комиссия мен тәуелсіз студенттік талдау жүргізуге жауапты студенттік топпен өткізіледі. ССК-мен кездесуге тәуелсіз студенттік талдау жүргізуге қатысқан, ұйымдастырған жақсы хабардар студенттер мен белсенділерді тартқан дұрыс. Студенттер сыртқы сарапшылық комиссиясымен кездесуде өздерін жайлы сезінуі керек және аккредиттелетін білім беру бағдарламасының күшті және әлсіз жақтары туралы объективті ақпаратты беруі керек.</p> <p>ССК академиялық қарызы бар және оларды жою бойынша қосымша талаптармен таныс бір немесе бірнеше студенттермен кездесуіне өкілеттігі бар.</p> <p>ССК тек студенттердің пікірінің негізінде шешім қабылдамайды. Бірақ олар студенттермен талқылауды жүргізу барысында пайда болатын сәйкессіздіктерді, потенциалды мәселелерді және оларды растауды немесе жоққа шығаруды іздеуді</p>

		+1	<p>қарастырады.</p> <p>ССК МББҰ-ға сапарының нәтижесінде алынған және өзін-өзі бағалау бойынша есебінен (соның ішінде тәуелсіз студенттік талдау бойынша есебі, студенттердің сауалнамасы) алынған барлық ақпараттарды талдайды және медициналық білім беру ұйымы мен Аккредиттеу кеңесі үшін МББҰ немесе білім беру бағдарламасын аккредиттеу бойынша ұсыныстармен қорытынды жасайды.</p>
--	--	----	--

**СТУДЕНТТЕР ӨЗІН-ӨЗІ БАҒАЛАУДЫ ӨТКІЗЕДІ ЖӘНЕ ТӘУЕЛСІЗ
СТУДЕНТТІК ТАЛДАУ БОЙЫНША ҚЫСҚАША ЕСЕБІН ҰСЫНАДЫ**

Есепте мынадай ақпараттар мазмұндалуы керек:

- 1) Тәуелсіз студенттік талдау бойынша есептің негізгі беті:
  - медициналық білім беру ұйымының атауы;
  - медициналық білім беру ұйымының ректорының аты-жөні, тегі;
  - құжаттың атауы және құжатты беру күні;
  - медициналық білім беру ұйымының орналасқан жері.
- 2) Тәуелсіз студенттік талдауды өткізуге жауапты студенттің аты-жөні, тегі;
байланыс мәліметтері: пошталық мекен-жайы, телефон және факс нөмірі, электрондық пошталық мекен-жайы;
- 3) Есепті жасауға жауапты студенттердің тізімі:
  - оқу жылы
  - студентік өзіндік басқарудың өкілі (көрсету керек)
  - МББҰ кеңесшілік-мәжілістік органдарының мүшесі (көрсету керек)
- 4) Терминдер және анықтамалар (егер бар болса)
- 5) Белгілер және қысқартулар
- 6) Түйінделген тәуелсіз студенттік талдау бойынша есебінің мазмұны және жақсарту бойынша келешегі, күшті және әлсіз жақтарын қысқаша көрсететін есептің әрбір бөлімдері бойынша қорытындының мазмұны:
  - қабылдау талаптары мен ережелері,
  - қабылдау емтихандардың түрі,
  - білім алу ресурстары (кітапханалар, компьютерлер, тәлімгерлер, кеңесшілер),
  - сервис қызметтері (жатақханалар, асханалар, медициналық орталықтар, спорт залдары),
  - студенттердің аудиториядан тыс бос уақыты,
  - түлектерді жұмысқа орналастыру,
  - жұмыс берушілермен кері байланыс,
  - студенттерді материалды және әлеуметтік қолдау (шәкіртақылар, білім қызметтері үшін ақы, жетім студенттерге жәрдемақы).
- 7) Жақсарту үшін салаларды және білім беру бағдарламасының потенциалды мүмкіншіліктерін көрсетумен қорытындылау.
- 8) Қосымшалар
  - Есепке жөнелтпені және дәлелдеуші құжаттарды қосу.
  - Ұсыныс, жөнелтпе мен дәлелдеуші құжаттар тізіммен бағытталуы керек.

БИБЛИОГРАФИЯ

1. Қазақстан Республикасының 27.07.2007 ж. «Білім туралы» Заңы, № 319-ІІІ (09.04.2016 ж. өзгерістер мен қосымшалармен).
2. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласын дамытудың 2016 – 2020 жылдарға арналған «Денсаулық» мемлекеттік бағдарламасы. Қазақстан Республикасы Президентінің 2016 жылдың 15 қаңтарындағы № 176 Жарлығы.
3. The Role of Students in the Accreditation of Medical Education Programs in the U.S. and Canada / Liaison Committee on Medical Education.-, June, 2006 - 25 p
4. Basic Medical Education. WFME Global Standards for Quality Improvement. World Federation of Medical Education (WFME); New edition 2012, revised 2015(<http://wfme.org/standards/bme/78-new-version-2012-quality-improvement-in-basic-medical-education-english/file>, accessed 19.12.2016).
5. Liason Committee on Medical Education. Overview 2010: Accreditation and the LCME from <http://www.lcme.org/overview.htm>.